

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 marca 2021 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. K. jako pracownik u płatnika składek I. (...) I. S. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 1 października 2020 roku.

Z danych zapisanych w systemie informatycznym ZUS wynika, że A. K. została zgłoszona przez płatnika składek - I. (...) I. S. - do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od 1 października 2020 r. jako pracownik. Od 15 grudnia 2020 r. A. K. stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży.

Zgłoszenie wniosku o zasiłek chorobowy zainicjowało wszczęcie postępowania w celu ustalenia czy między stronami faktycznie został nawiązany stosunek pracy, czy też takie działanie podjęto z zamiarem uzyskania tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania z wypłaty świadczeń chorobowych finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

II Inspektorat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. 4 lutego 2021 r. powiadomił strony (płatnika i ubezpieczoną) o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w tej sprawie i możliwości czynnego udziału w każdym stadium postępowania.

W odpowiedzi na korespondencję w dniu 18 lutego 2021 r. płatnik składek nadesłał wyjaśnienia na temat okoliczności zatrudnienia A. K. oraz stosowne dokumenty.

Płatnik składek - I. (...) I. S. - prowadzi działalność w zakresie "pozostała działalność pocztowa i kurierska". Powodem zatrudnienia A. K. była zwiększona ilość dokumentów i innych czynności związanych z rozszerzeniem prowadzonej działalności. A. K. została zatrudniona jako asystent spedytora. Umowę o pracę zawarto w dniu 1 października 2020 r. na czas określony od 1 października 2020 r. do 31 października 2020 r. w wymiarze czasu pracy pełen etat, na stanowisko: asystent spedytora, z wynagrodzeniem 2600.00 zł. brutto. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano: według zlecenia. W dniu 30 października 2020 r. zawarto umowę na czas określony od 1 listopada 2020 r. do 31 października 2021 r. w wymiarze czasu pracy pełen etat, na stanowisko: asystent spedytora, z wynagrodzeniem 3000.00 zł. brutto. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano : ul. (...), Ł.. Jak wyjaśnił płatnik, przyczyną podwyższenia wynagrodzenia A. K. było wprowadzenie przez ubezpieczoną usprawnień dotyczących tras co spowodowało zmniejszenie zużycia paliwa przez pojazdy w firmie powodując oszczędności. Ponadto A. K. zapewniała firmie sprawne działanie co przełożyło się na przedłużenie umowy o pracę oraz podwyżkę motywującą do dalszej współpracy.

Do obowiązków A. K. miało należeć: drukowanie zleceń transportowych, analiza i śledzenie prawidłowości wykonywanych zleceń, śledzenie na (...) tras przejazdu z miejsca załadunku do miejsca rozładunku, kompletowanie i przygotowywanie dokumentacji transportowej do wysyłki. Płatnik składek wyjaśnił, że do momentu zatrudnienia A. K. wskazane obowiązki były wykonywane częściowo przez spedytora, płatnika lub osobę upoważnioną. Nabór na zajmowane stanowisko odbył się poprzez ogłoszenie w mediach społecznościowych. A. K. jest osobą obcą w stosunku do pracodawcy.

Płatnik przedstawił także dokumentację kadrowo-płacową tj. umowy o pracę, kartę szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP, listę obecności, listę płac, orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na umówionym stanowisku.

W postępowaniu brała także udział ubezpieczona A. K.. Dostarczyła w dniu 16 lutego 2021 r. wyjaśnienie dotyczące zatrudnienia u wskazanego płatnika. A. K. podkreśliła, że doświadczenie praktyczne i znajomość zakresu obowiązków nabyła w firmie o podobnej działalności. Z wyjaśnień płatnika wynika, że posiadała doświadczenie zawodowe prowadząc wspólnie z partnerem działalność gospodarczą o podobnym profilu. Z przebiegu ubezpieczenia A. K. nie

wynika, aby prowadziła kiedykolwiek działalność gospodarczą. W latach 2018-2019 zatrudniona była jako sprzedawca u innego płatnika składek.

A. K. podjęła zatrudnienie w trakcie pobierania zasiłku macierzyńskiego od innego płatnika. Pracodawca nie przedstawił żadnych dowodów pracy A. K.. Nie zatrudnił również nikogo na miejsce ubezpieczonej podczas jej nieobecności. W ocenie organu świadczy to o tym, iż nie istniała potrzeba gospodarcza utworzenia stanowiska "asystent spedytora".

Zdaniem II Inspektoratu przedstawione wyżej okoliczności świadczą o tym, że działania polegające na zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych A. K. miały na celu jedynie uzyskanie tytułu do ubezpieczeń społecznych z zamiarem korzystania z wypłaty zasiłków z ubezpieczenia chorobowego.

Dokumentacja związana ze stosunkiem pracy - udostępniona w toku postępowania potwierdza jedynie fakt formalnego jej sporządzenia i nie jest dowodem faktycznego nawiązania stosunku pracy uzasadniającego podleganie ubezpieczeniom społecznym w charakterze pracownika w myśl art. 13 pkt. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zawarcie umowy o pracę nie jest również dowodem świadczenia pracy.

Zatem umowa o pracę zawarta między płatnikiem I. (...) I. S., a A. K. jako zawarta dla pozorów, jest nieważna, a zatem A. K. z tytułu zawartej umowy o pracę nie podlega ubezpieczeniom społecznym od 1 października 2020r.

(decyzja – k. 30-32 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniosła A. K. zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę.

(odwołanie – k. 3-3 verte)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4-5)

Na rozprawie w dniu 17 września 2021 roku tutejszy sąd postanowił pominąć pozostałe zgłoszone w piśmie procesowym organu rentowego z dnia 22 czerwca 2021 roku wnioski dowodowe, w tym o zwrócenie się do placówek medycznych, w których leczyła się wnioskodawczyni od 10/2020 do 01/2021 o wskazanie w jakich godzinach skarżąca była na wizytach lekarskich oraz zobowiązanie wnioskodawczyni do wskazania w gdzie w okresie 06/2020 do 01/2021 wykonywała badania laboratoryjne, a następnie zwrócenie do placówek medycznych o przesłanie wyników badań laboratoryjnych na okoliczność kiedy i w jakich godzinach badana te były wykonywane na podstawie art. 235<sup>2</sup> § 1 pkt 5 k.p.c.

(postanowienie – rozprawa z dnia 17 września 2021 roku e-protokół (...):30:49 – 00:31:02 – płyta CD – k. 108)

Na rozprawie w dniu 7 grudnia 2021 roku wnioskodawczyni poparła odwołanie, zaś pełnomocnik ZUS wniosł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 7 grudnia 2021 roku e-protokół (...):06:14 – 00:15:46 – płyta CD – k. 145)

### **Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu 30 września 2020 roku pomiędzy I. (...) I. S., a A. K. została zawarta umowa nazwana umową o pracę na czas określony od dnia 1 października 2020 roku do dnia 31 października 2020 roku, na mocy której ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku asystenta spedytora w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 2600 złotych brutto miesięcznie. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano: wg zlecenia, zaś jako termin rozpoczęcia pracy: 1 października 2020 roku.

(umowa – k. 24 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 30 października 2020 roku pomiędzy I. (...) I. S., a A. K. została zawarta umowa nazwana umową o pracę na czas określony od dnia 1 listopada 2020 roku do dnia 31 października 2021 roku, na mocy której ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku asystenta spedytora w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 3000 złotych brutto miesięcznie. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano: ul. (...), (...)-(…) Ł., zaś jako termin rozpoczęcia pracy: 2 listopada 2020 roku.

(umowa – k. 23 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W ramach zadań przynależnych do stanowiska asystenta spedytora można wyróżnić:

1. drukowanie zleceń transportowych;
2. analiza i śledzenie prawidłowości wykonywanych zleceń;
3. śledzenie na (...) tras przejazdu z miejsca załadunku do rozładunku;
4. kompletowanie i przygotowanie dokumentacji transportowej do wysyłki drogą pocztową.

(zakres czynności – k. 22 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Z przedłożonego orzeczenia lekarskiego z dnia 5 października 2020 roku wynikało, że ubezpieczona była zdolna do podjęcia pracy.

(karta badania profilaktycznego – k. 47-54, skierowanie na badania lekarskie – k. 55, -55 verte, orzeczenie lekarskie – k. 13 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Brak jest dokumentów firmowych z podpisem wnioskodawczynie.

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 17 września 2021 roku e-protokół (...):32:29 – 00:34:28- płyta CD – k. 108 w związku z rozprawą z dnia 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):14:58 – 00:25:46 – płyta CD – k. 23)

Wnioskodawczynie miała pracować w godzinach od 8 do 16 bądź od 9 do 17.

(zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 17 września 2021 roku e-protokół (...):32:29 – 00:34:28 w związku e-protokół (...):01:21 – 00:23:45 – płyta CD – k. 108)

Wskazane powyżej obowiązki pracownicze skarżąca miała wykonywać w siedzibie firmy: ul. (...) w Ł., a także w formie zdalnej w miejscu zamieszkania (ul. (...) w Ł.). Celem ich wykonywania wnioskodawczynie otrzymała od pracodawcy użyzony laptop, dostęp do konta e-mailowego oraz hasła.

(polecenie pracy zdalnej- akta osobowe w kopercie załączonej do sprawy, zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 17 września 2021 roku e-protokół (...):32:29 – 00:34:28- płyta CD – k. 108 w związku z rozprawą z dnia 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):04:18 – 00:14:58 – płyta CD – k. 23, zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 17 września 2021 roku e-protokół (...):32:29 – 00:34:28 w związku e-protokół (...):01:21 – 00:23:45 – płyta CD – k. 108 )

W godzinach, w których skarżąca miała świadczyć pracę na rzecz swojego pracodawcy dokonała następujących płatności kartą:

1. w dniu 2 października 2020 roku – godz. 13:21:36 – P. 176 kod: (...)-(…) Ł.;
2. w dniu 2 października 2020 roku – godz. 12:48:04 - C. Hipermarket kod: (...)-(…) Ł.;

3. w dniu 19 listopada 2020 roku – godz. 15:04:04 – C. – ul. (...) kod: (...)-(...) Ł.;
4. w dniu 19 listopada 2020 roku godz. 14:17:56 – ul. (...) kod: (...)-(...) Ł.;
5. w dniu 20 listopada 2020 roku – godz. 17:17:09 – (...) S.A Biedronka kod: (...)-(...) Ł.;
6. w dniu 25 listopada 2020 roku – godz. 16:10:34- S. B. C. – ul. (...) kod: (...)-(...) Ł.;
7. w dniu 25 listopada 2020 roku – godz. 16:08:48- S. B. C. – ul. (...) kod: (...)-(...) Ł.;
8. w dniu 28 listopada 2020 roku – godz. 10:19:45 - (...) Sp. z o.o. kod: (...)-(...) Ł.;
9. w dniu 28 listopada 2020 roku – godz. 10:08:45 – A. kod: (...)-(...) Ł.;
10. w dniu 17 listopada 2020 roku – godz. 14:59:10 – kod:(...)-(...) Ł.;
11. w dniu 17 listopada 2020 roku – godz. 14:24:01 – (...) Sp. z o.o. kod: (...)-(...) Ł.;
12. w dniu 17 listopada 2020 roku – godz. 13:15:30- A. Ł. – ul. (...) kod; (...)-(...) Ł.;
13. w dniu 18 listopada 2020 roku – godz. 15:34:41 – (...) kod: (...)-(...) S..

(zestawienie transakcji – k. 138-139)

Z list obecności wynika, że skarżąca była obecna w pracy:

1. w październiku 2020 roku – od dnia 1 października 2020 roku do dnia 31 października 2020 roku z wyłączeniem weekendów;
2. w listopadzie 2020 roku – od dnia 2 listopada 2020 roku do dnia 30 listopada 2020 roku, z wyłączeniem weekendów oraz dni: 1 listopada 2020 roku oraz 11 listopada 2020 roku;
3. w grudniu 2020 roku – od dnia 1 grudnia 2020 roku do dnia 14 grudnia 2020 roku z wyłączeniem weekendów. Od dnia 15 grudnia 2020 roku skarżąca stała się niezdolna do pracy. W dniu 28 kwietnia 2021 roku skarżąca urodziła dziecko.

(dokumentacja medyczna – k. 97 (koperta), k. 102 (koperta), karta ciąży – k. 112-114, ewidencja zwolnień lekarskich – akta osobowe w kopercie załączonej do sprawy, listy obecności – k. 14-16 załączonych do sprawy akt organu rentowego, zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 17 września 2021 roku e-protokół (...):32:29 – 00:34:28- płyta CD – k. 108 w związku z rozprawą z dnia 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):04:18 – 00:25:46 – płyta CD – k. 23)

W październiku 2020 roku płatnik składek I. S. przebywała na zwolnieniu lekarskim.

(zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 17 września 2021 roku e-protokół (...):32:29 – 00:34:28 w związku e-protokół (...):01:21 – 00:23:45 – płyta CD – k. 108)

A. S. (matka obecnego partnera życiowego skarżącej) sprawowała doraźną opiekę nad starszym dzieckiem ubezpieczonej od grudnia 2019 roku.

(zeznania świadka A. S. na rozprawie w dniu 15 czerwca 2021 roku e-protokół (...):30:19 – 00:37:06 – płyta CD – k. 23)

W okresie od stycznia 2020 roku do kwietnia 2021 roku skarżąca korzystała z usług następujących placówek medycznych: Ośrodek (...) w S..

(zestawienie – k. 43)

Wynagrodzenie wnioskodawczynie kształtowało się w następujący sposób:

1. październik 2020 roku – 1920,62 złotych (kwota do wypłaty);
2. listopad 2020 roku – 2202,72 złotych (kwota do wypłaty);
3. grudzień 2020 roku – 2122,76 złotych (kwota do wypłaty);

(karty wynagrodzeń - akta osobowe w kopercie załączonej do sprawy, listy płac – k. 17-19 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Ceny paliw jakie poniósł płatnik składek I. (...) I. S. w spornym okresie kształtowały się następująco:

1. wrzesień 2020 roku – 7526,38 złotych;
2. październik 2020 roku – 7157,07 złotych;
3. listopad 2020 roku – 9058,79 złotych.

(podatkowa księga przychodów i rozchodów – w kopercie załączonej do sprawy)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy, aktach organu rentowego, w załączonej do sprawy dokumentacji w postaci: akt osobowych wnioskodawczynie, podatkowej księgi przychodów i rozchodów, a także w oparciu o zeznania wnioskodawczynie, płatnika składek I. S. i powołanego w sprawie świadka..

Sąd, jedynie, częściowo dał wiarę zeznaniom wnioskodawczynie, płatnika w zakresie, w jakim posłużyły do poczynienia ustaleń. Za podstawę ustaleń faktycznych sąd także jedynie w części przyjął dokumenty znajdujące się w aktach osobowych skarżącej.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd nie dał wiary zeznaniom ubezpieczonej oraz płatnika składek, w części w której wskazywali na realność, zawartych w dniu 30 września 2020 roku oraz 30 października 2020 roku pomiędzy wnioskodawczynią, a I. (...) I. S. umów określanych jako umowy o pracę.

Samo zawarcie umów o pracę oraz inne formalne dokumenty sporządzane w związku zatrudnieniem tj. listy płac czy pisemny zakres obowiązków nie są jeszcze wystarczającym dowodem na to, że wnioskodawczynie faktycznie wykonywała czynności objęte stosunkiem pracy. Całokształt przeprowadzonych dowodów i ich ocena przemawia za tym, że zostały one sporządzane jedynie dla potrzeb formalnego uzewnętrznienia zawarcia umów o pracę. W ocenie sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził, aby odwołująca w ramach spornych umów wykonywała pracę na rzecz płatnika w reżimie stosunku pracy. Sama okoliczność wypłacania wnioskodawczynie wynagrodzenia i jego przyjmowanie nie świadczy jeszcze o tym, że doszło do świadczenia pracy.

W odniesieniu do powyższych stwierdzeń, warto zwrócić również uwagę na samą kartę szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Zdaniem sądu trudno uznać, że wnioskodawczynie faktycznie odbyła szkolenie BHP- instruktaż ogólny i stanowiskowy w dniach 1-3 października 2020 roku, gdy z list obecności wynika, że w dniu 3 października 2020 roku (sobota) nie była ona obecna w pracy.

Po przanalizowaniu całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, brak jest jakichkolwiek materialnych dowodów świadczenia przez odwołującą pracy na rzecz płatnika składek pracy. W istocie w toku swych zeznań, zarówno skarżąca, jak i płatnik składek wskazywały na różnego rodzaju czynności, które przynależne były do stanowiska asystenta spedytora, jednakże swych twierdzeń w żaden sposób nie uprawdopodobniły. Co więcej z zeznań samej ubezpieczonej jasno wynikało, że brak jest jakichkolwiek dokumentów firmowych z jej podpisem. W takim wypadku wątpliwości tutejszego sądu w zakresie jego celowości budzi znajdujące się w aktach osobowych skarżącej

upoważnienie, z którego treści wynikało, że płatnik składek upoważnia ubezpieczoną do podpisywania wszystkich dokumentów w przedmiotowej firmie od dnia 15 października 2020 roku.

Uwadze tutejszego sądu nie umknęły również pewne rozbieżności występujące pomiędzy zeznaniami samej wnioskodawczynie oraz płatnika składek.

W toku zeznań skarżąca podnosiła, że pracę zlecał jej płatnik I. S., jej partner lub spedytor, podczas gdy z zeznań płatnika I. S. wynikało, że to ona była bezpośrednim przełożonym wnioskodawczynie. Powyższe prowadzi do wniosku że tak naprawdę nie wiadomo komu ubezpieczona jako pracownik podlegała, przez kogo była rozliczana z powierzonych zadań zwłaszcza, że jak wynika z zeznań płatnika I. S., w październiku 2020 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim. Co więcej biorąc pod uwagę zebrany w sprawie materiał dowodowy, brak jest dowodów na to, iż skarżącej były wydawane bieżące polecenia służbowe.

Pewnego rodzaju rozbieżności występują również pomiędzy stwierdzeniami samej wnioskodawczynie. Skarżąca wpiery podnosiła, że konieczność podjęcia nowego zatrudnienia spowodowana była faktem, iż jej były mąż oraz córka wystąpili o podwyższenie alimentów. Natomiast w piśmie procesowym z dnia 15 lipca 2021 roku wnioskodawczynie dookreśliła, iż dopiero w grudniu 2020 roku na mocy wyroku sądu faktycznie doszło do podwyższenia wskazanych alimentów z kwoty 150 złotych na 400 złotych. W ocenie sądu należało uznać zatem argumentację wnioskodawczynie w tym względzie za chybioną.

Trudno również uznać za zasadne twierdzenia płatnika składek jakoby po wprowadzeniu przez ubezpieczoną usprawnień tras nastąpiło zmniejszenie zużycia paliwa przez pojazdy w firmie. W ocenie sądu brak jest podstaw by tego rodzaju stwierdzenie formułować, a zwłaszcza aby łączyć wskazane czynniki z przedłużeniem umowy o pracę skarżącej oraz podwyżką motywującą. Powyższej zależności nie sposób przede wszystkim dostrzec analizując załączoną do sprawy podatkową księgę przychodów i rozchodów płatnika. Tutejszy sąd po dokonaniu zsumowania w poszczególnych miesiącach (wrzesień 2020 roku – listopad 2020 roku) cen paliw jakie poniósł płatnik składek doszedł do następujących wniosków. We wrześniu 2020 roku płatnik poniósł w tym zakresie koszty w wysokości 7526,38 złotych; w październiku 2020 roku w wysokości 7157,07 złotych, zaś w listopadzie 2020 roku w wysokości 9058,79 złotych. Nie ulega zatem wątpliwości, że poniesione przez płatnika koszty we wskazanych wyżej miesiącach plasują się na podobnym poziomie, nie doszło do faktycznego i zauważalnego zmniejszenia w tym zakresie poniesionych kosztów.

Nie sposób również nie dostrzec, co potwierdza załączone do sprawy zestawienie transakcji, że w godzinach, w których skarżąca miała świadczyć pracę na rzecz swojego pracodawcy (od 8 do 16 bądź od 9 do 17) dokonywała płatności kartą za zakupy.

Waloru wiarygodności nie sposób przyznać twierdzeniom wnioskodawczynie, która wskazywała, że część zakupów dokonywała w okolicach siedziby firmy płatnika, bądź w drodze jaką pokonywała z miejsca zamieszkania do siedziby firmy płatnika. Siedziba firmy płatnika (ul. (...)) przynależy do dzielnicy B. w Ł., zaś miejsce zamieszkania skarżącej (ul. (...)) przynależy do dzielnicy T. w Ł.. Z kolei skarżąca jak wynika z w/w zestawienia pewnych zakupów uwzględniając kody pocztowe poszczególnych transakcji dokonywała między innymi w miejscach/ sklepach, które znajdowały w dzielnicy w Ł. na W. oraz mieście w S.. Położenie i odległości wskazanych wyżej punktów oddalonych od siebie w znacznym stopniu przeczy wersji zdarzeń prezentowanej przez ubezpieczoną.

W tym miejscu tutejszy sąd pragnie odnieść się również do oświadczenia złożonego przez odwołującą na ostatniej rozprawie w dniu 7 grudnia 2021 roku (e-protokół (...):15:46 – 00:17:04) poprzedzającej wydanie wyroku, „iż od 2 lat nie mieszka na ul. (...) w Ł., przebywa na ul. (...) w Ł.. Na stałe jest zameldowana w D. oraz czasowo na ul. (...)”. W ocenie sądu tego rodzaju wyjaśnienia stanowią jedynie nieudaną próbę przeforsowania przez wnioskodawczynie jej racji i nie znajdują pokrycia w zgromadzonym materiale dowodowym. Wprawdzie w istocie skarżąca na rozprawie w dniu 29 października 2021 roku podała nowy adres do korespondencji: Ł., ul. (...), jednak we wcześniejszym toku sprawy, w składanych do sądu pismach procesowych, w dokumentacji kadrowej sporządzonej przez płatnika składek,

jak również w toku postępowania wyjaśniającego przed ZUS jako adres zamieszkania ubezpieczonej widnieje- ul. (...) w Ł..

Jednocześnie tutejszy sąd postanowił pominąć pozostałe zgłoszone w piśmie procesowym organu rentowego z dnia 22 czerwca 2021 roku wnioski dowodowe, w tym o zwrócenie się do placówek medycznych, w których leczyla się wnioskodawczyni od 10/2020 do 01/2021 o wskazanie w jakich godzinach skarżąca była na wizytach lekarskich oraz zobowiązanie wnioskodawczyni do wskazania w gdzie w okresie 06/2020 do 01/2021 wykonywała badania laboratoryjne, a następnie zwrócenie do placówek medycznych o przesłanie wyników badań laboratoryjnych na okoliczność kiedy i w jakich godzinach badana te były wykonywane na podstawie art. 235<sup>2</sup> § 1 pkt 5 k.p.c. jako zmierzające jedynie do przedłużenia postępowania, uznając, że okoliczności sprawy w tym zakresie zostały dostatecznie wyjaśnione.

Reasumując, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby pomiędzy skarżącą, a I. (...) I. S. doszło do nawiązania rzeczywistego stosunku pracy i do faktycznego świadczenia umówionej rodzajowo pracy w reżimie podporządkowania pracowniczego przez wnioskodawczynię zgodnie z badanymi umowami o pracę od dnia 1 października 2020 roku na rzecz płatnika składek. Zdaniem sądu, tak naprawdę nie istniała potrzeba gospodarcza zatrudnienia wnioskodawczyni na nowoutworzonym stanowisku pracy. Co więcej w okresie niezdolności do pracy odwołującej na jej miejsce płatnik składek nie zatrudnił żadnej nowej osoby.

### **Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:**

Odwołanie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2021.423 t.j.) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika, na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art.22 k.p. (wyrok SN z 13.07.2005 r., I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

Wskazać należy, że stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok SA w Lublinie z 17.01.2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)).

Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok SN z 18.10.2005 r., II UK 43/05, OSNAPiUS 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie słusznie organ rentowy stanął na stanowisku, że A. K. z tytułu zawartych z płatnikiem I. (...) I. S. umów o pracę nie podlega ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 października 2020 roku, bowiem nie doszło do nawiązania stosunku pracy.

W ocenie Sądu poczynione w sprawie ustalenia uzasadniają stwierdzenie, że zakwestionowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych umowy o pracę zostały zawarte dla pozoru, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z niej wynikających.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok SN z dnia 2 lipca 2008 roku, sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazał, że umowa o pracę jest zawarta dla pozoru, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli



strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 r. w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p.

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści.

Podkreślić także należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Pozorność umowy o pracę ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. W każdym przypadku decydujące znaczenie ma treść umowy i okoliczności faktyczne jej wykonywania. Podporządkowanie jest jedną z najistotniejszych cech stosunku pracy. Jej brak jest wystarczający do uznania, że wykonywana praca nie jest świadczona w ramach stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I UK 43/09, LEX nr 529772).

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał zatem badać, czy pomiędzy wnioskodawczynią, a płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Dokument w postaci umowy o pracę nie jest niepodważalnym dowodem na to, że osoby podpisujące go faktycznie złożyły oświadczenia woli o treści zapisanej w dokumencie. Mimo istnienia formalnej umowy o pracę, możliwe jest ustalenie, że w konkretnych okolicznościach faktycznych zawarta ona została dla pozorów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 września 2015 roku, III AUA 622/15).

W tej sytuacji do Sądu należało przeprowadzenie oceny, czy analizowany stosunek prawny nosił konstytutywne cechy stosunku pracy.

W ocenie Sądu ubezpieczona oraz płatnik składek, nie wykazali, by rzeczywiście A. K. świadczyła pracę na rzecz płatnika I. (...) I. S. w charakterze pracownika. Takimi dowodami z pewnością nie są same umowy o pracę, listy płac, pisemny zakres obowiązków czy orzeczenie lekarskie o zdolności do pracy. Tego rodzaju dokumenty są jedynie przejawem formalnego zadośćuczynienia obowiązkowi płatnika składek jako pracodawcy, natomiast nie przesądzają o tym, że wnioskodawczyni faktycznie wykonywała powierzoną jej pracę. Strony nie przedstawiły żadnego materialnego dowodu na potwierdzenie wykonywania przez odwołującą powierzonych jej czynności i rezultatu jej pracy w spornym okresie.

Sąd nie dał wiary płatnikowi, że istniała rzeczywista potrzeba zatrudnienia odwołującej w jego firmie, albowiem ani wcześniej, ani później w czasie nieobecności w pracy skarżącej spowodowanej chorobą w okresie ciąży na jej miejsce

nie zatrudniono żadnej nowej osoby na stanowisko asystenta spedytora. Fakt ten utwierdza Sąd w przekonaniu, że zatrudnienie wnioskodawczyni przez płatnika było ekonomicznie nieuzasadnione, a co za tym idzie było fikcyjne.

Ponadto zdaniem Sądu Okręgowego, elementem charakterystycznym umowy o pracę, którego analizowany stosunek pracy na pewno nie zawierał, było wykonywanie pracy w ramach podporządkowania pracowniczego pod kierownictwem pracodawcy. Dla stwierdzenia, że w treści stosunku prawnego występuje pracownicze podporządkowanie pracownika pracodawcy, z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i miejsce wykonywania czynności, podpisywanie listy obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej i stała dyspozycyjność, dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonego zadania oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika itp. (II UK 202/18 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 29-05-2019).

Jak wskazuje zebrany w sprawie materiał dowodowy w spornym okresie, w którym wnioskodawczyni miała faktycznie na rzecz płatnika świadczyć pracę trudno określić kto tak naprawdę był bezpośrednim przełożonym wnioskodawczyni, komu była podporządkowana. Przede wszystkim zwrócić należy uwagę na to, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza, aby płatnik kierował pracą wnioskodawczyni, w szczególności, aby wskazywał na konkretne zadania do realizacji związane z powierzonym stanowiskiem pracy, oraz aby określał konkretne terminy wykonania poszczególnych zadań. Jest to istotne, jeżeli uwzględni się, że zatrudnienie pracownicze odwołuje się do staranności, a nie rezultatu. Przyjęcie, że pracownik wykonuje pracę pod kierownictwem pracodawcy oznacza, że przejawy takiego kierownictwa będą mieć miejsce w trakcie realizacji procesu pracy. Pracodawca wskazuje zadania oraz proces ich realizacji. Wykonywanie poleceń jest fundamentem wzajemnych relacji między stronami stosunku pracy. Innymi słowy, istotą pracy umownie podporządkowanej jest możliwość codziennego konkretyzowania pracownikowi jego obowiązków, a w szczególności określania czynności mieszczących się w zakresie uzgodnionego rodzaju pracy i sposobu ich wykonywania. Przy tym pracowniczego podporządkowania nie można utożsamiać z permanentnym nadzorem (obserwacją) przełożonego nad sposobem czy też właściwym tempem wykonywanych czynności, wystarczy bowiem wskazanie zadania i określenie terminu jego wykonania, a następnie kontrola jakości i terminowości wykonanej pracy. Istotne natomiast jest to, że pracownik nie ma samodzielności w określaniu bieżących zadań, ponieważ to należy do sfery pracodawcy organizującego proces pracy. Wyznaczanie osobie zatrudnionej w sposób jednostronny miejsca, w którym ma ona wykonywać pracę, a także określanie godzin jej pracy, wskazuje na istnienie cechy charakterystycznej dla umowy o pracę. Codzienne stawianie się do pracy, bez z góry określonych czynności do wykonania i realizowanie na bieżąco poleceń przełożonych, zwykle świadczy o wykonywaniu pracy pod kierownictwem pracodawcy./ II PK 27/18 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 16-05-2019/.

Nie sposób także pominąć immanentnej dla niniejszej sprawy kwestii, o której tutejszy sąd szerzej wypowiadał się już we wcześniejszej części uzasadnienia, na gruncie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego iż w godzinach, w których skarżąca miała świadczyć pracę na rzecz swojego pracodawcy (od 8 do 16 bądź od 9 do 17) w istocie dokonywała płatności kartą za zakupy w miejscach wyszczególnionych w załączonym do sprawy dokumencie w postaci zestawienia transakcji płatności kartą.

W tym miejscu wskazać dodatkowo należy, iż zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktów spoczywa na osobie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Skoro ubezpieczona odwołała się od decyzji stwierdzającej, iż w okresie wskazanym w decyzji nie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom jako pracownik to właśnie na niej spoczywał ciężar wykazania i udowodnienia faktów, z których można by wysnuć odmienny wniosek niż to przyjął organ rentowy w wydanej i zaskarżonej decyzji, to jest wykazania, że posiadała status pracownika. Strona, która neguje twierdzenia strony przeciwnej jest obowiązana podjąć inicjatywę dowodową dla obalenia tych twierdzeń. Temu obowiązkowi strona odwołująca nie podołała z przyczyn omówionych wyżej.

Reasumując o pozornym charakterze zawartych umów o pracę świadczą następujące okoliczności: brak obiektywnych i jakichkolwiek materialnych dowodów świadczenia przez odwołującą pracy w charakterze pracownika z cechami charakterystycznymi dla stosunku pracy, zatrudnienie skarżącej na nowoutworzonym stanowisku pracy asystenta

spedytora przy braku racjonalnych przesłanek do zawarcia umów o pracę a także krótkotrwałość zatrudnienia przed dniem powstania niezdolności do pracy tj. od dnia 15 grudnia 2020 roku.

W ocenie Sądu powyższe okoliczności te jednoznacznie wskazują, że celem podjętych przez płatnika i ubezpieczoną działań było wyłącznie uzyskanie odpowiednio wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Celem działania stron nie było, bowiem świadczenie pracy w ramach stosunku pracy i uzyskiwanie z tego tytułu wynagrodzenia, a jedynie osiągnięcie innych korzyści, które prawo wiąże z istnieniem stosunku pracy. Tymczasem co już podniesiono głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści.

Stworzenie dokumentacji kadrowej przez płatnika zdaniem sądu miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy skarżącej. Dokumentacja kadrowa potwierdza jedynie fakt formalnego jej sporządzenia, a nie jest dowodem faktycznego istnienia pomiędzy stronami stosunku pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły.

W ocenie Sądu nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie odpowiednio wysokich świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowy o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umów o pracę nie mogło stanowić zaś podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 marca 2021 roku odpowiada prawu i na podstawie art.477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. oddalił odwołanie – punkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c., a wysokość wynagrodzenia pełnomocnika organu rentowego ustalił zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz.265).